

Bernd Rötjes

Van moerplant tot stek: planning bepaalt de teelt

In de boomkwekerij lijkt de teelt te beginnen bij het planten, maar in werkelijkheid begint die vaak jaren eerder bij het uitgangsmateriaal. Bij een bedrijf dat jaarlijks tientallen miljoenen stekken produceert, draait alles om planning, uniformiteit en leveringszekerheid. Wat later op het veld gebeurt, wordt vaak al bepaald op het moment dat het stek wordt gemaakt.

Auteur: Huub Snijders

Jaarlijks worden er tientallen miljoenen bewortelde stekken geproduceerd voor boomkwekers in Nederland, Duitsland en België. Rötjes Young Plants werkt met een groot assortiment van honderden cultivars, verdeeld over verschillende gewasgroepen zoals potrozen, *buddleja* en *hydrangea*. De productie is grotendeels vraaggestuurd. Veel orders worden lang van tevoren vastgelegd en nieuwe soorten moeten jaren vooruit worden gepland. 'Je moet er eigenlijk twee of drie jaar van tevoren al in zitten met een soort,' vertelt Bernd Rötjes. 'Dan weet je ook of het interessant is om moerplanten op te zetten en hoeveel je nodig hebt. Dan kun je echt een plan maken.' Dat vooruit plannen is noodzakelijk om klanten zekerheid te kunnen geven over levering en aantallen: 'Wij werken altijd jaren vooruit. Als je vandaag begint, ben je eigenlijk al te laat.'

Eigen moerplanten als basis

Een belangrijk onderdeel van het bedrijf is de moerplantenproductie. Er zijn moerplanten onder glas en ongeveer acht hectare moer-

planten in de vollegrond. Die vormen de basis van het hele bedrijf. Door eigen moerplanten aan te houden, blijft de controle over kwaliteit, soortechtheid en productieplanning in eigen hand. 'Je hebt zelf invloed op soort, echtheid en kwaliteit. Dat is nog wel eens een dingetje als je uitgangsmateriaal ergens anders moet inkopen. Wij lopen hier door de moerplanten en kunnen precies zien hoe hard het materiaal is en wanneer we moeten knippen.'

De percelen worden volgens een vast schema vernieuwd en voorbereid met groenbemesters voordat er nieuwe moerplanten op worden gezet. Dat vraagt veel planning, maar zorgt voor continuïteit in de productie.

Uniformiteit en betrouwbaarheid

In de kas wordt het stek beworteld en opgekweekt in pluggen. Daar draait alles om uniformiteit. De planten moeten gelijk groeien en goed beworteld zijn voordat ze naar de klant gaan. Voor afkwekers is dat essentieel, omdat zij uniforme partijen willen planten. Verschillen

in groei betekenen extra arbeid en een minder uniform eindproduct. 'Uniformiteit is misschien wel het belangrijkste wat we leveren,' deelt Rötjes. 'De kweker moet met een gelijk gewas kunnen beginnen.' Naast uniformiteit is leveringszekerheid minstens zo belangrijk. Afwekers plannen hun teelt op basis van het uitgangsmateriaal dat ze bestellen. Als dat niet geleverd wordt, ontstaat er direct een probleem in de teeltplanning. 'Als iets niet lukt, proberen we dat zo vroeg mogelijk aan te geven. Als een klant het in januari weet, kan hij nog iets regelen. Maar als hij het in mei hoort, dan hebben we een probleem.'

Praktijk: uniforme partijen en sterke beworteling

Dat de kwaliteit van het uitgangsmateriaal in de praktijk belangrijk is, bevestigt ook Corné Leenaarts van Kwekerij De Weimer, een afweker die stek gebruikt voor de verdere opkweek.

Hij werkt onder andere met rozenstek en ervaart vooral de uniformiteit en beworteling als belangrijk voordeel. Volgens Leenaarts is het verschil vooral zichtbaar bij het oppotten en de eerste groeifase. De planten slaan gelijk aan en groeien uniform door, waardoor het gewas makkelijker te telen en te sorteren is. Hij vat het zelf eenvoudig samen: 'Je weet gewoon, van de eerste tot de laatste stek is het goed. Geen onkruid, geen mos, gewoon goede kwaliteit.' Voor afwekers betekent dat vooral zekerheid aan het begin van de teelt. Een uniforme partij zorgt voor minder uitval, minder sorteerwerk en een gelijkmatiger eindproduct.

Nieuwe rassen en licentieproductie

Een deel van het assortiment bestaat uit nieuwe rassen die via licentieorganisaties zoals Plantipp in de markt worden gezet. Nieuwe rassen worden meestal eerst in kleine aantallen geproduceerd en getest door kwekers. Pas als

duidelijk wordt dat een ras in de markt blijft en er voldoende vraag ontstaat, worden moerplanten opgezet en kan de productie opgeschaald worden.

'Leveringszekerheid is voor onze klanten net zo belangrijk als kwaliteit'

Volgens Rötjes duurt het daarom vaak meerdere jaren voordat een nieuw ras echt in productie komt: 'Je moet eerst zien of een soort blijft lopen. Pas daarna ga je moerplanten opzetten en kun je echt productie gaan plannen.'

Personeel als vaste basis

Naast kwaliteit en leveringszekerheid is personeel een belangrijke factor binnen het bedrijf. Er werken ongeveer tachtig medewerkers en voor een groot deel van het personeel is huisvesting op het bedrijf gerealiseerd. Volgens de ondernemer is goede huisvesting inmiddels een voorwaarde geworden om personeel te kunnen behouden. Veel medewerkers werken het hele jaar op het bedrijf en vormen een vaste kern. Dat is belangrijk, omdat stekproductie en beworteling nauwkeurig werk is dat ervaring vraagt.

Begin van een goede teelt

Tijdens de rondgang over het bedrijf wordt duidelijk waar het bedrijf voor staat: de basis van de teelt moet kloppen. Als het uitgangsmateriaal goed is, heeft de kweker een voorsprong. Als het uitgangsmateriaal niet goed is, loopt de teelt achter de feiten aan. Uiteindelijk wordt een groot deel van het succes van een teelt al bepaald voordat de plant de grond in gaat.

'Door eigen moerplanten hebben we controle over kwaliteit, soortechtheid en leveringszekerheid'

Teelt stek

BE SOCIAL
Scan, lees & deel!